Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник
наукових праць

**2018**

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

*Збірник наукових праць*

**Наукові записки**
**Рівненського державного гуманітарного університету**

**Заснований в 2009 році**

**Рівне – 2018**

**ББК 81.2**
**А - 43**
**УДК: 81. 243**

**Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін:** Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

**Головний редактор:**
**Совтис Наталія Миколаївна** − доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Заступник головного редактора:**
**Мороз Людмила Володимирівна** – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

**ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:**

**Деменчук Олег Володимирович** – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Івашкевич Едуард Зенонович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Малафіїк Іван Васильович** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Михальчук Наталія Олександрівна** − доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Петренко Оксана Борисівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Сайчук Руслана Леонідівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Сіранчук Наталія Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Бісовецька Людмила Андріївна –** кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
**Кучма Тетяна Валерівна** – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
**Лук'яник Людмила Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Ніколайчук Галина Іванівна** – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Постоловський Руслан Михайлович –** кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);
**Романюк Світлана Констянтинівна** – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
**Терещенко Тетяна Вікторівна** – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
**Ясногурська Людмила Михайлівна** – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет.

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.11.2018 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03. © Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

усній формі.

2.Викладачі мають вимовляти слова, поєднання слів, пропозиції, а діти повторювати їх усно.

3.Навчання йде в послідовності. Поступово від окремих слів і пропозицій викладачі переходять до усного читання оповідань, які діти повинні розуміти зі слуху. Від усного перекладу окремих речень з рідної мови англійською мовою, а потім до їх самостійного викладу якихось нескладних думок іноземною мовою.

4. Необхідна регулярність у проведенні занять. Необхідно займатися з дітьми щодня, але не втомлювати їх, особливо на першому етапі навчання. Набагато більше користі принесуть щоденні заняття по 30 хвилин, ніж два-три рази на тиждень по 1 годині.[6,78].

Серед основних проблем організації навчання іноземної мови у ДНЗ виявлено недостатню сформованість пізнавальної самостійності і монологічного мовлення іноземною мовою дітей дошкільного віку; необхідність постійного мотиваційного забезпечення навчальної діяльності; недосконале технічне та матеріальне забезпечення процесу навчання; недостатній рівень готовності вчителів іноземної мови ефективно організовувати навчальну діяльність дітей дошкільного віку.

**Висновки.** Отже, проблема раннього навчання іноземної мови полягає в необхідності вишукати резерви в організації ефективного навчання на основі врахування вікових та індивідуальних особливостей. Дошкільний вік дитини є найбільш сприятливим для оволодіння іноземною мовою, оскільки в цей період розвитку для дитини-дошкільника є характерним інтенсивне формування пізнавальних здібностей, швидке і легке запам'ятовування мовної інформації, особлива чуйність до явищ мови, здатність до імітації тощо. Підводячи підсумки, можна сказати, що вивчення англійської мови починаючи з дошкільного віку є цілком актуальним і навіть потрібним. Для здійснення навчання іноземній мові, на даний час, існує велике різноманіття методик та технік для зручного вивчення англійської мови дошкільниками в ДНЗ та вдома. Також визначено, що вивчати англійську мову з дошкільного віку є менш травматичним і складним для дитини ніж в більш старшому віці, тому вивчення іноземної мови краще починати саме з дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»/Наук. кер. та заг. ред. О.Л. Кононко. – 3-тє вид., випр. – К.: Світич, 2009. – 430с.
2. Віттенберг К., Білоущенко І. Повний курс англійської мови в ДНЗ (за Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі"). 1-й рік навчання. – Х.: Основа, 2010. – 384с.
3. Дем’яненко О.Є. Фонетична робота з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку в умовах багатомовності (фрагменти занять і уроків на матеріалі української, російської й англійської мов). – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2005. – 92с.
4. Конышева А.В. Английский для малышей: стихи, песни, игры, рифмовки, инсценировки, утренники. – СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2004. – 160с.
5. Шкваріна Т. Англійська для дошкільнят. – К.: Шк.світ, 2007. – 128с.
6. Земченкова Т.В., Англійська для дошкільнят. - М.: ВАКО, 2008р.
7. Зубенко Т. В. Комунікативний підхід до навчання іноземної мови учнів початкової школи / Т.В. Зубенко. – Миколаїв: МДУ імені В.О. Сухомлинського, 2006. – 120 с.

*The article deals with the problems of preparation of preschool children for the study of English as well as the possibility of preschoolers during the study of English, the main objectives and objectives of teaching English for preschoolers, and the basic methods of teaching English for preschool children.*

***Key words:*** *foreign language, children of preschool age, foreign language communication, relevance of study, teaching methods, relevance.*

**УДК 373.5.016:811.161.2(07)** **Л.В. ЛУК’ЯНИК, Ю.О. КОНОНЧУК**

## СИСТЕМА РОБОТИ НАД ЗАСВОЄННЯМ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ГРАМАТИЧНОГО ПОНЯТТЯ «ПРИКМЕТНИК»

***Анотація.*** *У статті з’ясовано процес формування граматичного поняття «Прикметник» у методиці навчання української мови в початковій школі, визначено особливості мовленнєвого розвитку учнів початкових класів.*

***Ключові слова:*** *оволодіння граматичним матеріалом, мовленнєвий розвиток, учні початкових класів.*

**Постановка проблеми.** Одним із основних положень програм з української мови для початкової ланки освіти є всебічний розвиток усного й писемного мовлення учнів, що передбачає реалізацію учителем наступних завдань: поповнення й активізацію лексичного запасу, формування вмінь усного і писемного мовлення, забезпечення розумового розвитку учнів [3]. Саме тому на кожному уроці необхідно працювати над словом і словосполученням, образним висловлюванням, точністю й доречністю їхнього вживання, умінням свідомо підходити до правильного оформлення власної думки, розвивати в учнів інтерес і увагу до слова у процесі оволодіння граматичним матеріалом.

Оскільки ефективність навчання і виховання підростаючого покоління зумовлюється всією вчительською діяльністю, то важливим завданням для вчителя у навчанні української мови є навчити учнів змістовно, правильно, стилістично точно та інтонаційно виразно висловлювати думки за допомогою усного і писемного мовлення.

Прикметник, як самостійна частина мови, має невичерпні можливості збагачувати й уточнювати лексичний словник учнів, надавати текстам точності й образності, яскравого емоційного забарвлення, адже мовлення учнів початкових класів бідне й безбарвне саме через обмежене використання прикметників, невміння використовувати їхню багатозначність і синонімію.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблема формування і розвитку мовленнєвої активності учнів не нова. Певні аспекти та характер його дослідження спонукали до аналізу досліджень вчених, науковців і практиків, які надавали вагомого значення означеному питанню. Роль прикметника у фомуванні та розвитку мовлення учнів початкових класів вивчали спеціалісти в галузі психології (Л.С. Виготський, Т.О. Ладиженська, П.Я. Гальперін, М.І. Жинкін, О.М. Леонтьєв, О.О. Леонтьєв, О.Р. Лурія, А.К. Маркова), дослідники дітей дошкільного віку (А.М. Богуш, Л.І. Божович, О.М. Гвоздєв, С.М. Карпова) та початкової ланки освіти (Л.Л. Варзацька, М.С. Вашуленко, І.П. Ґудзик, Н.Ф. Скрипченко, О.Н. Хорошковська, Н.М. Сіранчук).

Аналіз лінгвістичної та методичної літератури доводить, що проблема вивчення прикметника як важливого аспекту розвитку зв’язного мовлення учнів початкових класів, знаходиться у полі зору лінгвістів і методистів А.П. Грищенка, М.А. Жовтобрюха, М.Я. Плюща, В.В. Виноградова, Г.А. Чуйко, М.С. Вашуленка, В.Я. Мельничайка, М.І. Дорошенка тощо.

Завдання шкільного курсу української мови широкі й багатогранні, бо учитель-словесник повинен формувати свідому мовну особистість, яка б відзначалася чітким та виразним мовленням, а отже, мисленням, інтелектом, емоційно-естетичним сприйняттям мови, мовним чуттям, мовним етикетом.

Зауважимо, що під мовленням лінгвісти розуміють як сам процес говоріння, так і результат цього процесу, тобто мовленнєву діяльність і мовленнєві висловлювання, що фіксуються усним або писемним мовленням (Н.Д. Арутюнова, В.В. Виноградов).

Також слід виокремити і такі властивості мовлення як змістовність і логічність. Перша з них, відображуючи взаємозв'язок мислення і мовлення, допускає необхідну міру лаконізму, відсутність багатослівності та тавтології (повторів), друга виражається у дотриманні логічної послідовності у процесі висловлення думок .

Таким чином, **мета статті -** розглянути й дослідити прикметник як частину мови, виявити особливості складання зв’язних висловлювань учнями за допомогою прикметників.

**Виклад основного матеріалу.** Вивчення української мови учнями початкових класів є початковим етапом у вихованні мовної особистості. Важливу роль у цьому процесі відіграє знайомство з частинами мови. Вивчення прикметника має значуще значення у навчанні учняв та формуванні мовно-мовленнєвих умінь. На початковому етапі формується елементарне уявлення про морфологічну структуру прикметника, як частини мови. Процес формування граматичного поняття «Прикметник» у методиці навчання української мови в початковій школі поділяють на чотири етапи: аналіз мовного матеріалу з метою виділення істотних ознак поняття; узагальнення цих ознак, установлення зв’язків між ними й уведення терміну; уточнення сутності ознак поняття і зв’язків між ними; конкретизація вивченого поняття на основі виконання вправ, які вимагають практичного застосування одержаних знань [2].

Згідно чинної програми з української мови для учнів початкових класів передбачено наступні цілі: усвідомлення учнями значення прикметника в мові і мовленні як важливого виражального засобу і збагачення словникового запасу учнів; засвоєння основних граматичних форм прикметника й вживання їх у власному мовленні; формування навичок правопису закінчень прикметників [6].

Прикметник вивчається протягом усіх чотирьох років навчання. У 1 класі, у період навчання грамоти учні працюють над словами, що є ознаками предметів (без уживання терміна «прикметник»). У 2 класі вводиться термін і додається визначення прикметника. Другокласники вчаться визначати ознаки предметів за кольором, змінювати прикметники разом з іменниками за зразками «один, багато», (без уживання термінів «однина – множина»).

У 3 класі розглядається зв’язок іменників із прикметниками, вводяться терміни «однина – множина», формується поняття щодо змінювання прикметників [6 ].

Підготовка до усвідомлення поняття про «прикметник» починається ще в період навчання грамоти. Тут відбувається спостереження за лексичним значенням прикметника і знайомство з питаннями, на які він відповідає. Учням слід показати, що ознаки предметів існують у житті, а слова лише називають їх, що один і той же предмет може мати кілька ознак кольору, смаку, розміру, призначення.

Одночасно з вирішенням цього завдання учитель знайомить дітей із постановою відповідних питань: олівець (який?) червоний, чашка (яка?) зелена, плаття (яке?) нове.

Другокласники і третьокласники повинні усвідомити роль прикметника у реченні. З цією метою учитель організовує спостереження за двома реченнями чи невеликим текстом, які відрізняються наявністю або відсутністю в них прикметників (описи предметів чи природи). Внаслідок спостереження учні роблять висновок: точність, яскравість опису забезпечення вживання прикметників. Важливо показати дітям залежність прикметника від іменника.

Подальша робота над застосуванням загального значення прикметника здійснюється шляхом збагачення словника учнів якісними, відносними і присвійними прикметниками (без уживання термінів), спостереження за прямим і переносним значенням прикметників, добору потрібних способів і виробу з ряду синтаксів точного слова [4].

Співвіднесенню ознаки предмета і слова, яке її називає, сприяють наступні завдання:

1. Розгляньте *м'яч.* (Учитель демонструє малюнок чи предмет.) Який він за кольором (розміром, формою, матеріалом)? Назвіть ознаки інших подібних предметів.

2. Розгляньте малюнки. Назвіть, якого кольору овочі, фрукти. (Учитель пропонує учням зразок: *Помідор* (*який?*) червоний.)

Практично значущими є вправи на впізнавання предметів за певними ознаками та добір назв предметів до цих ознак, наприклад:

– Подумайте, про що або про кого я розповідаю.

*Білокора, висока, струнка, кучерява – ...*(*береза*). *Рідна, мила, дорога, ніжна, найкраща – ...*(*мама*) та ін.

– Розгляньте предмети. Виберіть предмет, про який ви хочете розповісти. Назвіть ознаки, за якими можна буде відгадати означений предмет.

Ефективною є робота над загадками, використання яких сприяє не тільки розвитку спостережливості учнів, а й збагаченню словника прикметниками та формування умінь використовувати їх у процесі спілкування. Визначенню ознак предметів, явищ слугує відгадування загадок з одночасним використанням сюжетних чи предметних малюнків:

– Відгадайте загадку.

*Я вухатий ваш дружок, в мене сірий кожушок. Куций хвостик, довгі вуса, я усіх-усіх боюся.*

(*Заєць*)

– Які слова – назви ознак *зайця* допомогли вам упізнати цю тваринку? На що вказує слово «*куций*»? Як іще можна назвати *заячий хвостик*? Чому про зайчика сказано «*вухатий*»? А чи можна так сказати про котика? Які слова із цієї загадки варто використати, описуючи котика? Як ви опишете його хвіст?

Доцільно практикувати і вправи на порівняння предметів, явищ, наприклад:

– Назвіть предмети, зображені на малюнках. Чи схожі між собою яблуко і груша? Які плоди схожі за формою? Чим відрізняються яблуко і вишня? А сливи й абрикоси?

Окреслена робота допомагає першокласникам співвідносити слово й ознаку предмета.

Наші спостереження показують, що досить часто учні не розуміють властивості прикметника змінюватися за родами, числами і відмінками і помилково переносять на іменник. Тому вчитель повинен запобігати таким труднощам учнів, наголошуючи на тому, що іменники, на відміну від прикметників, мають постійний рід, а прикметники змінюються за родами залежно від іменника, з яким вступають у зв'язок (*зелений капелюх, зелена хустка, зелене пальто*), а також що число і відмінок прикметника також залежать від іменника.

Засвоєнню цих категорій має передувати вивчення у 3 класі теми «Зв'язок прикметників з іменниками».

У процесі спостережень важливо показати учням, що прикметник залежить від іменника, тому що вказує на його ознаки. Оскільки засобом вираження зв'язку є закінчення, то основну увагу учнів початкових класів під час аналізу мовного матеріалу потрібно зосередити саме на зміні закінчень прикметників у сполученні з іменниками різного роду і відмінка.

Під час підготовки до роботи над віршем Л.С. Первомайського «Срібні дерева» варто запропонувати учням додати до іменників прикметники відповідно до питань: дерево (яке?) срібне, дерева (які?) …, на деревах (яких?) …, деревами (якими?) …, деревом (яким?) … тощо.

– Учні скажіть, на що вказують прикметники? Що відбувається з прикметником, коли змінюється іменник, з яким зв'язаний прикметник? Що нам підказує, як саме треба змінити прикметник? Спробуйте пояснити, від якої частини мови завжди ставимо питання до прикметника.

Метою закріплення вивченого слід пропонувати завдання: виділити з речень словосполучення іменників з прикметниками; підібрати прикметники, які характеризують предмет з різних сторін, до запропонованих іменників, ставлячи відповідні питання; удосконалити текст шляхом добору прикметників до іменників; відгадати загадку, підібрати до відгадки прикметники, ставлячи питання від іменника; розглянути малюнки, дібрати прикметники для опису зображених тварин; скласти загадку про предмет з використанням прикметників, які характеризують предмет-відгадку.

Ми встановили, що завдання такого типу сприяють засвоєнню учнями знань про те, що прикметники у реченні зв'язані з іменниками, бо вказують на ознаки предметів, питання потрібно ставити від іменника до прикметника.

**Висновки:** Засвоєння учнями початкових класів знань про прикметник, як частину мови, уміння розпізнавати його в мовленні, та в текстах ґрунтується, насамперед, на усвідомленні лексичних ознак цієї частини мови, й умінні правильно ставити до неї граматичне питання, а також на врахуванні формально-граматичних ознак (характерні закінчення, зв'язок у реченні прикметника з іменником, роль другорядного члена речення).

ЛІТЕРАТУРА

1. Вашуленко М.С., Пономарьова К.І., Прищепа О.Ю. Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх

навчальних закладів з навчанням українською мовою (українська мова). Київ: Освіта, 2012. 61 с.
2. Вашуленко М.С., Мельничайко О.І. Васильківська Н.А. Українська мова 3 клас. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2013. 192 с.
3. Вашуленко М.С., Мельничайко О.І., Дубовик С.Г. Українська мова 4 клас. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2013. 192 с.
4. Гамза А.В. Формування в учнів навчально-мовних лексичних умінь. *Мова і культура.* (*Науковий журнал).* Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. Вип. 17. Т. VII (175). С. 540—545.
5. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально- методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За наук, ред. М.С.Вашуленка. Київ, 2012. С. 364.
6. Українська мова. 1-4 класи : Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. М.С. Вашуленко, К.І. Пономарьова, О.Ю. Прищепа. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2011. С. 10—70.

*The article clarifies the process of formation of the grammatical notion "Adjective" in the method of teaching the Ukrainian language in elementary school, features of the speech development of primary school pupils.*
***Key words:*** *mastery of grammatical material, speech development, elementary school students.*

**УДК 373.3.016:811.161.2(07)** **Л.В. ЛУК'ЯНИК, К.Ю. МИСЬ**

## ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

*У статті розглядаються основні аспекти вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу.*
***Ключові слова:*** *компетентнісний підхід, частини мови, сучасна школа, заохочення, самовдосконалення, творчі вправи.*

**Постановка проблеми.** Сучасне суспільство вимагає громадян, спроможних до гнучких способів і форм життєдіяльності,саме це лежить в основі реформування сучасної загальноосвітньої школи, головне завдання якої — підготувати компетентну особистість, здатну знаходити правильні рішення у конкретних навчальних та життєвих ситуаціях. Тому актуальним завданням сучасної школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Результатом такого процесу має бути сформованість загальної компетентності людини, яка включає сукупність ключових компетенцій і є інтегрованою характеристикою особистості.

**Аналіз досліджень.** Помітний внесок у вивчення частин мови А.П. Каніщенка, Н.І. Лазаренка, Т.М. Сокольницької, Л.Б. Попова, І.Л. Холковської, І.О. Шаповалової, М.С. Вашуленка переважно повнозначних частини мови. Також у мовленні учнів активно вживаються службові слова: прийменники, сполучники, частки, виражаючи різноманітні відношення між предметами, надаючи висловлюванням відповідних виражально-експресивних відтінків.

Переважна більшість мовознавців відзначає семантичну, морфологічну та синтаксичну специфіку частин мови. Головною визнається їх синтаксична своєрідність і синтаксична та комунікативна функції. Частини мови є засобами вираження синтаксичних відношень і конкретизують своє значення у відповідних синтаксичних конструкціях.

**Мета статті:** обґрунтувати засади компетентнісного підходу під час вивчення частин мови.

**Виклад основного матеріалу**

Метою навчання української мови як навчального предмету є формування комунікативної компетентності з урахуванням інтересів і можливостей учнів початкової школи.

Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких завдань:

- створення позитивної мотивації до засвоєння знань;
- формування умінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності;
- засвоєння елементарних знань про найважливіші мовні одиниці, необхідні та достатні для формування мовленнєвих умінь і навичок;
- залучення до національної культури народу, мова якого вивчається;
- сприяння інтелектуальному, моральному, соціокультурному та естетичному розвиткові особистості.

Компетентнісний підхід передбачає не засвоєння учнем окремих один від одного знань і вмінь, а оволодіння ними в комплексі.

Курс української мови – важлива складова загального змісту початкової освіти, оскільки «мова є не тільки окремим навчальним предметом, а й виступає основним засобом опанування всіх інших шкільних дисциплін». Основна мета цього курсу – забезпечити «розвиток, удосконалення умінь і навичок усного мовлення (слухання-розуміння, говоріння); навчити дітей читати і писати, працювати з дитячою книжкою, будувати зв'язні писемні висловлювання; сформувати певне коло знань про мову і мовні уміння; забезпечити мотивацію вивчення рідної мови».

## ЗМІСТ

***Ясногурська Л.М., Погонюк Н.А.*** Класифікація українських та англійських фразеологізмів із концептом «Щастя – Нещастя» ……. 3
***Ясногурська Л.М.*** Структурно-семантичні особливості репрезентації концепту «Love» в сучасній англійській мові…… 7
***Мороз Л.В., Мороз Н.М.*** Концептуалізація «Ненависті» в українській та американській мовних свідомостях…….. 13
***Ясногурська Л.М.*** «Кохання» як лінгвокультурний концепт в сучасній англійській мові…….. 18
***Мороз Л.В.*** До питання художньої об'єктивації рольової лірики…….. 22
***Мороз Л.В.*** Теоретичні аспекти рольової лірики …… 23
***Романюк С.К., Захожа А.Ю.*** Вивчення англійської мови в рамках нової української школи…… 26
***Дуброва А.С., Чорнобай І.А***. Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід……. 29
***Данілова Н.Р., Миронець І.В.*** Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти… 31
***Мороз Л.В., Деркач Т.В.*** Початковий етап вивчення німецької мови в умовах нової української школи: компетентнісний підхід……. 33
***Василькевич С.С., Денейчук М.О.*** Особливості інклюзивного навчання в країнах Європи та України... 35
***Павелків К.М., Господариско А.А.*** Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування …… 37
***Ясногурська Л.М., Шеремет М.С.*** Важливість вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 41
***Лук'яник Л.В., Ткачик А.Ф.*** Народознавчий підхід у навчанні та вихованні учнів початкових класів на уроках читання ……... 43
***Іванова Л.І., Ткач Т.В.*** Реалізція літературознавчого принципу на уроках літературного читання …... 45
***Лук'яник Л.В., Чуприк А.В.*** Теоретико-практичні основи формування діамонологічної компетенції учнів початкових класів ……. 48
***Павелків К.М., Сахарчук І.В.*** Особливості вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку…… 50
***Юркевич Ж.В.*** Використання прислів'їв і приказок на уроках англійської мови у школі…….. 53
***Павелків К.М., Лавренюк В.М.*** Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 57
***Іванова Л.І., Захожа А.Ю.*** Робота з дитячою книгою в умовах організації освітнього простору нової української школи …….. 60
***Ковалюк В.В., Антонюк О.В.*** Специфіка використання евристичних методів навчання молодших школярів у процесі вивчення англійської мови…… 63
***Лук'яник Л.В., Тукурєєва Т.В.*** Інтегроване навчання у змісті початкової освіти ……... 65
***Ткачук О.С., Нечипорчук В.І.*** Інтеграція навчальної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах ……. 67
***Романюк С.К., Хаєцька О.В.*** Інноваційні технології у вивченні англійської мови у початковій школі 71
***Ясногурська Л.М., Ничипорук М.А.*** Впровадження гри у процесі навчання іншомовної лексики у початковій школі …… 74
***Іванова Л.І., Хаєцька О.В.*** Особливості організації педагогічного керівництва формуванням самостійного читача у системі класного та позакласного читання ……. 77
***Данілова Н.Р., Губеня А.О.*** Вплив дидактичних ігор з англійської мови на розвиток інтелекту дошкільників …….. 81
***Романюк С.К., Долід Т.Г.*** Використання lego-технології під час уроків англійської мови в освітньому просторі початкової школи…… 85
***Романюк С.К., Басюк Ю.С.*** Використання комп'ютерних ігор для вивчення англійської мови в ЗДО ... 87
***Ковалюк В.В., Жовнір А.О.*** Використання ігрового методу на заняттях англійської мови у закладі дошкільної освіти …… 90
***Мороз Л.В., Мулик Д.В.*** Методи навчання дітей дошкільного віку іноземної мови ……. 92
***Романюк С.К., Кирушок В.А.*** Казка та її роль на уроках англійської мови в початкових класах …… 97
***Іванова Л.І., Шевчук М.М.*** Дидактична гра як дієвий метод організаціїї літературознавчої діяльності молодших школярів на уроках літературного читання …… 99
***Ясногурська Л.М., Гачкевич О.В.*** Кейс-метод на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у процесі навчання студентів немовних спеціальностей у ВНЗ …….. 102
***Іванова Л.І., Крук Н.В.*** Особливості прииродознавчого компонента у змісті чинних навчальних програм …… 104
***Павелків К.М., Самчук О.Л.*** Розвиток мовленнєвої англомовної активності дітей дошкільного віку засобами гри …….. 107

***Лук'яник Л.В., Кардач А.П.*** Теоретичні основи опрацювання народознавчих текстів на уроках читання …… 111
***Ясногурська Л.М., Кондюк І.Р.*** Використання музики на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти …….. 113
***Ковалюк В.В., Почтарук О.О.*** Значення сюжетно-рольової гри на заняттях з іноземної мови …….. 116
***Ясногурська Л.М., Кононюк В.В.*** Абревіатури сучасної англійської мови як складова молодіжного інтернет-сленгу…… 118
***Лук'яник Л.В., Бармак А.М.*** Виразне читання як навчально-методична проблема …….. 120
***Трофімчук В.М., Дмитроца М.Г.*** Засоби навчання іноземних мов у почат¬ковій школі …… 122
***Дуброва А.С., Котирло М.М.*** Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти …….. 125
***Денисюк Л.В., Ливицький Б.О.*** Особливості вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями …… 129
***Романюк С.К., Проценко Н.Ю.*** Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови…….. 132
***Шадюк О.І., Мусійчук Т.А.*** Педагогічні умови духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на заняттях з англійської мови 135
***Ковалюк В.В., Танадинка М.Є.*** Особливості використання музичних римівок у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …….. 137
***Ясногурська Л.М., Гром'як Л.Т.*** Іноземна мова з раннього дитинства: вимога часу чи необхідність …. 140
***Денисюк Л.В., Ковлєва Д.В.*** Прості способи покращити розмовну англійську і подолати мовний бар'єр……. 142
***Трофімчук В.М., Корецька Т.С.*** 8 порад, як вчити англійську мову за допомогою музики …….. 144
***Трофімчук В.М., Почтарук Ю.О.*** Значення вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …… 147
***Лук'яник Л.В., Конончук Ю.О.*** Система роботи над засвоєнням учнями початкових класів граматичного поняття «Прикметник» ……. 150
***Лук'яник Л.В., Мись К.Ю.*** Вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу…….. 152
***Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.*** Art translation and the category of expressivness in this estetic paradigm……. 154
***Івашкевич Е.З., Яцюрик А.О.*** Cognitive psychology and the concept of social intelligence …….. 158
***Сіранчук Н.М., Скопа Н.М.*** Формування географічної компетентності учнів під час вивчення курсу «природознавство» в учнів початкових класів…….. 164
**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ**……... 167
**ЗМІСТ**…… 169

Наукове видання

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

*Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 27.11.2018 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

---

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2